

İzlenimler (2)

(Van-Hakkâri-Şemdinli-Yüksekova...)

Hakkâri’de yeni valiyi ziyaret ederken hepimizi oldukça şaşırtan bir bürokrat tavrı ile karşılaştık. Konuştuğu dil bile, alışılmış resmi ve uzak bürokrat üslubundan çok farklıydı. Halkla ilişkilerde deneyim sahibi olduğu her halinden anlaşılıyordu. Bundan cesaret alarak, hepimizin yakasındaki “Barış ve Adalet-Her yerde, herkese!” yazılı kocaman rozetlerden birini de onun yakasına takıyoruz. Anlayana çok şey ifade eden bu sözleri içtenlikle tekrarlıyor ve ziyaretimiz için her türlü kolaylığın gösterileceğini ifade ediyor.

Otelin toplantı salonundan çıktığımızda kente iyice karanlık çökmüştü. Ana caddelerde yer yer kurslardan dönen küçük öğrenci grupları dikkati çekiyordu. Her rastladığımızdan gelişimizle ilgili sıcak birkaç cümle duyarak Rojbin’in evine varıyoruz. Salonda 40 kişilik yer sofrası bizi bekliyor. Bağdaş kurma acemiliği çekenler minder destekleriyle idare etmeye çalışıyor. Yemekte, oteldeki toplantıda bölgenin tarihsel özelliklerini anlatarak bugüne köprü kuran İhsan hoca ile son aylardaki gelişmeleri bir kez daha gözden geçiriyoruz. Anlaşıyor ki devleti bölgede temsil edenlerin tutumu, dinci çevrelerin etkinliğinin artmasına yol açıyor. Sivil toplum örgütlerinde ve sendikaların yerel organlarında bu yönde kadrolaşmalar hızlanmış durumda. CHP yönetiminin, özellikle Baykal’ın tutumu, konuşan herkes tarafından eleştiriliyor.

Ertesi gün erkenden Şemdinli’ye doğru yola çıkıyoruz. Önde bir sivil araba bize eşlik ediyor. İçinde valilikçe görevlendirilen sivil giysili polisler olduğu anlaşılıyor. Onların sayesinde askeri kontrol noktalarından beklemeden kolaylıkla geçiyoruz. Şemdinli, vadi yamacına kurulmuş küçücük bir kasaba. Halk ve yerel yöneticiler bizi geliş yolu üzerinde karşıyorlar. Ellerinde, bize yönelik iyi duygularını ifade eden dövizler taşıyan gençler, çocuklar, yaşlılar. Dövizlerde ve konuşulanlarda provokatif nitelikte ne bir söz, ne bir görüntü. Büyük kentlerdeki toplu gösteriler sırasında, olur olmaz her fırsatta ortaya çıkan bayrak ya da posterler yok burada. Konuşan sadece acılarını, yalnızlıklarını, dışlanmışlıklarını, terörist ve bölücü olmadıklarını ifade etmeye çalışan halk.

Önce hep birlikte yanımızda getirdiğimiz kitap kolileriyle, bombalanan Umut Kitabevi’ne gidiyoruz. Sahibi **Seferi Yılmaz**, bombalama gününün kalıntıları olduğu gibi duran kitabevinin zeminindeki iki el bombası çukurun gösteriyor. Yerlerde kırık cam ve raf parçaları, kitapların üstünde kan lekeleri. Arkadaşının öldüğü yeri kim bilir kaçınıcı kez gösteriyor, kendini nasıl dışarı attığını, bomba atanı nasıl kovaladığını... **Oya Baydar** kitapları teslim ederken duygularımızı ifade eden kısa bir konuşma yapıyor. Arkasından iki gruba ayrılarak kaymakamı ve savcıyı ziyaret ediyoruz. Ben, olaylardan sonra başka bir ilçeye atanan ama henüz görevini devretmemiş olan kaymakamı ziyaret edenlerin arasındayım. Kapıda, üniversite öğrencisi izlenimi veren genç bir emniyet müdürü bizi karşılıyor. Kaymakam da aşağı yukarı aynı yaşlarda, Ankara Siyasal Bilgiler mezunu bir genç. Giden Hakkâri valisinden farklı olarak, halkın bu kaymakam hakkında olumlu izlenimleri var. Bunları ifade etmemizden biraz rahatsız

olduğu anlaşılıyor. Sanki halkın kendisi hakkında olumlu şeyler düşünmesinden, ya da bunun doğurabileceği olası sonuçlardan çekiniyor. Değişmesi gereken bunca şeyin yükü omuzlarına biraz daha çöküyor.

Çıkışta, bombalanan sokaktaki patlama yerinde açılmış çukuru, arabanın hurda haline gelmiş parçalarını ve genişçe sokağın iki tarafında harap olan bir sürü bina ve işyerini görüyoruz. Aynı yerde, sokağın ortasında, **Ahmet Hakan**'ın CNN Türk için hazırladığı programın çekimleri yapılıyor. Çevrede tepeleri karlı kaplı dağlar, yıkıntı halindeki yapılar, etrafımızı çevirmiş kasaba halkı ile tuhaf, gerçeküstü bir film sahnesindeyiz sanki.

Kasabanın dışındaki toplantı yerine giderken, asker adımlarını taklit ederek yürüyen 5-6 yaşlarında birkaç sevimli kız çocuğu gördük. **Ercan Karakaş**, “Niye öyle rap rap yürüyorsunuz?” diye takıldı çocuklara. En küçüğü birden ciddileşti ve “Hayır, biz kimseyi tutmuyoruz, sadece oyun oynuyoruz” dedi. Donup kaldık. Küçük çocukların oyunlarına kadar sızmış bu şiddet atmosferini açığa çıkaran daha çarpıcı bir sahne olamazdı. Yıllar önce Lübnan’da Filistin kamplarında gördüğüm çocuklar geliyor aklıma. Resim defterlerinde sadece İsrail jetleri, helikopterleri ve savaş sahneleri vardı.

Kasaba halkının neredeyse tamamı, çevresi açık, üstü kapalı bir alanda toplanmış bizi bekliyor. Son bombalama olayına tanık olanlar, yakınlarını kaybedenler, muhtarlar, yerel yöneticiler, tek tek konuşuyor, anlatıyorlar. Hep aynı yakınma, aynı çağrı, aynı çığlık. “Biz terörist değiliz”, “Biz devlete bağlıyız”, “Biz ayrılmak istemiyoruz”, “Biz barış istiyoruz”. Kardeşini kaybetmiş genç bir adam, onun çerçevesi resmini göstererek konuşuyor: “Devlete ne zarar verdi bu? 30 yaşındaydı... İki çocuğu vardı...” Sıra yaşlı bir adama geliyor. Titreyen elleriyle tuttuğu eski Türkçe yazılmış birkaç çizgili defter sayfasından Kürtçe okuyor. Biri kısaltarak Türkçeye çeviriyor. **Tarık Ziya Ekinci** kulağıma, konuşmanın son derece edebi ve güzel bir Kürtçe ile kaleme alındığını söylüyor sessizce. Son cümleler belleğime kazınıyor. “Biz bu sorunun yabancı silahlı güçlerin eliyle çözülmesini istemiyoruz. Kendi barışımızı kendimiz yapalım istiyoruz!”

Yazının bu son satırlarını kaleme alırken haberlerde “**Şırnak’ta PKK saldırısı sırasında, asteğmen Ömer Fidan, er Mehmet Duru, er Cihan Olhan ve er Mehmet Ali Erçetin’in şehit oldukları**” duyuruluyor. Sisifos’un kayası bir kez daha yamaçtan aşağıya yuvarlanıyor. İçi öfke, hüznün ve yorgunluk çöküyor...(BirGün, 13 Aralık 2005)